

בש"פ 4374/24 - פלוני נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 4374/24

כבוד השופט א' שטיין

לפני:

פלוני

העורר:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי ירושלים

(השופט י' מינטקביץ) אשר ניתנה ביום

23.5.2024 במ"ת 30078-04-24

בשם העורר:

עו"ד מורן פולמן

בשם המשיבה:

החלטה

הערר

- לפניי ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). הערר מעלה השגות נגד החלטתו של בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי ירושלים (השופט י' מינטקביץ), אשר ניתנה ביום 23.5.2024 במ"ת 30078-04-24. בהחלטה זו קבע בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר במיוחס לו על ידי המדינה בת"פ (מחוזי י-ם) 30087-04-24 (להלן: ההליך העיקרי), וכי העילה למעצרו עד תום משפטו בהליך העיקרי - שבבסיסה המסוכנות הנשקפת ממנו לציבור - אף היא הוכחה כנדרש.
- בית המשפט המחוזי הורה אפוא על מעצרו של העורר עד לסיום ההליך העיקרי, במסגרתו מואשם העורר במעשי טרור, כמפורט להלן.
- העורר מלין לפניי על החלטה זו.

4. ביום 7.8.2022 הוגש במסגרת ההליך העיקרי כתב אישום נגד העורר ונאשם נוסף (להלן: נ.א.), אשר כולל ארבעה אישומים. האישום הראשון מייחס לעורר פעולה בנשק למטרות טרור (בצוותא), עבירה לפי סעיף 30(א) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן: חוק המאבק בטרור), בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); התפרעות, עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין; סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (בצוותא), מספר עבירות לפי סעיף 332א(א) לחוק העונשין; והיזק בזדון (בצוותא), עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין. האישום השני מייחס לעורר מעשה טרור של ניסיון הצתה, עבירה לפי סעיף 448(א) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 25 לחוק וסעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור. האישום השלישי מייחס לעורר ייצור נשק (בצוותא), עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 29 לחוק; נשיאת והובלת נשק (בצוותא), עבירה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 29 לחוק; ומעשה פזיזות ורשלנות (בצוותא), עבירה לפי סעיפים 338(3) ו-338(5) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 29 לחוק. האישום הרביעי והאחרון מייחס לעורר ייצור נשק, עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין; נשיאת והובלת נשק, עבירה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין; ומעשה פזיזות ורשלנות, עבירה לפי סעיפים 338(3) ו-338(5) לחוק העונשין.

5. האישום הראשון מספר כי במועד שאינו ידוע במדויק למדינה, עובר ליום 4.3.2024, ייצר העורר מטען חבלה מסוג צינור (להלן: המטען). בהמשך לכך, נפגש העורר עם מ.ע. ועם נ.א., להם הציע להשליך את המטען לעבר הרכבת הקלה בירושלים (להלן: הרכבת). השלושה הלכו לעבר תחנת הרכבת בשועאפט. בסמוך ליעדם, סיכמו השלושה כי העורר ישליך את המטען, ולאחר שהמטען יתפוצץ, העורר ימלט מהמקום ואילו מ.ע. ונ.א. ישליכו אבנים לעבר הרכבת. בהגיעם לתחנת הרכבת, המתין העורר עד אשר עצרה הרכבת. אז הצית העורר את פתיל המטען, לחץ על כפתור הפתיחה של דלת הרכבת הסמוכה לתא הנהג, ואחרי שהדלת נפתחה - השליך את המטען דרכה. המטען התפוצץ בתוך תא הנוסעים ברכבת וגרם, למרבה המזל, "רק" לבהלה בקרב נוסעי הרכבת. העורר נמלט מהמקום. מ.ע. ונ.א. השליכו מספר אבנים לעבר הרכבת, ואף הם נמלטו מהמקום.

האישום השני מספר כי במועד שאינו ידוע במדויק למדינה, במהלך חודש ינואר 2024, הכין העורר חפץ דליק. ביום 30.1.2024 או קודם לכן, הגיע העורר לתחנת הרכבת בשועאפט כשהוא מצויד בחפץ הדליק. משהגיעה ונעצרה הרכבת בתחנה, הצית העורר את החפץ הדליק, הניח אותו על מסילת הרכבת מתחת לתא הנהג ונמלט מהמקום.

האישום השלישי מספר כי במועד שאינו ידוע במדויק למדינה, בין חודש אוקטובר 2023 לבין יום 21.12.2023, ייצר העורר יחד עם ג.א. מטען צינור. בהמשך לכך, השניים לקחו את מטען הצינור אל אחורי הבניין בו התגורר ג.א. בירושלים וניסו להצית ולפוצץ את המטען, אך המטען לא התפוצץ.

האישום הרביעי מספר כי במועד שאינו ידוע במדויק למדינה, בחודש אוקטובר 2023 או בסמוך לכך, ייצר העורר מטען צינור. בהמשך לכך, לקח העורר את מטען הצינור אל חצר מבנה בשועאפט בירושלים, הצית את מטען הצינור והתרחק מהמקום. לאחר מספר שניות, התפוצץ מטען הצינור.

6. בד-בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר העורר ולמעצרו של שלושה נאשמים נוספים - נ.א., מ.ע. וג.א. - אשר נטלו חלק במעשים מושא האישומים (אלה ייקראו יחדיו: הנאשמים) - עד לסיום ההליך העיקרי והליכי משפט מקבילים, בהם הוגשו נגד מ.ע. וג.א. כתבי אישום נפרדים. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה אשר מאמתות את המיוחס לעורר ולנאשמים. בהתייחס לאישום הראשון - ראיות אלה כוללות: הודאת העורר ומ.ע. במיוחס להם; הפללת העורר על ידי מ.ע. בהודאתו; עדותו של ג.א. אשר שמע מפיהם של העורר ומ.ע. על חלקם באירוע; סרטון ממצלמת הרכבת שמתעד את האירוע; סרטון ממכשיר הטלפון הנייד של ג.א. שמתעד את האירוע; וכן תרגילי חקירה שנערכו לעורר ולנאשמים, במסגרתם הודה העורר כי ביצע את המעשים המיוחסים לו. בהתייחס לאישום השני - ראיות אלה כוללות: הודאת העורר במיוחס לו; הפללת העורר על ידי ג.א. בהודאתו; וסרטון ממכשיר הטלפון הנייד של ג.א. שמתעד את האירוע. בהתייחס לאישום השלישי - ראיות אלה כוללות: הודאת העורר במיוחס לו; הפללת העורר על ידי ג.א. בהודאתו; וסרטון המתעד את הכנת המטען שצולם באמצעות מכשיר הטלפון הנייד של ג.א. בהתייחס לאישום הרביעי - ראיות אלה הן הודאת העורר במיוחס לו וסרטון המתעד את הפעלתו של מטען הצינור.

באשר לעילת המעצר - טענה המדינה כי קיים יסוד סביר לחשש שהעורר יסכן בטחונו של אדם, את ביטחון הציבור או את ביטחון המדינה, ולכן מתקיימת עילת המעצר הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים. בנוסף, טענה המדינה כי קמה נגד העורר חזקת מסוכנות מכוח סעיפים 21(א)(1)(ג)(2) ו-21(א)(1)(ג)(4) לחוק המעצרים.

7. העורר טרם הגיע לגיל 15, וגם שותפיו הנאשמים הם קטינים. על רקע זה, עניינם של הארבעה הופנה לשירות המבחן לנוער, אשר נתבקש על ידי בית המשפט המחוזי להכין תסקיר מעצר. תסקיר כאמור (להלן: תסקיר המעצר או התסקיר) הוגש לבית המשפט ביום 8.5.2024. מהתסקיר עלה שהעורר חווה את מעצרו וחקירותיו בצורה קשה ביותר: הוא מתקשה להסתגל לתנאי מעצרו ומתלונן על אלימות מצד שוטרים וסוהרים (תלונה שנמצאת בהליכי בירור, כפי שנמסר לי על ידי באת-כוח המדינה - א.ש.). שירות המבחן התרשם כי הורי העורר רואים בשלילה את מעשיו וכי מעשים אלו אינם תואמים את ערכיהם והשקפתם. כמו כן התרשם שירות המבחן כי הורי העורר מגויסים לסייע לו ויוכלו להטיל עליו מרות. שירות המבחן בחן חלופת מעצר בדירה בעיר טיבה, תחת פיקוחם של הורי העורר ומכריהם (בעל החברה שמעסיקה את אביו של העורר ומשפחתו של בעל החברה). נוכח השילוב של חלופה מרוחקת עם מפקחים רציניים, לצד הפיקוח האלקטרוני - שירות המבחן בא בהמלצה לשחרר את העורר לחלופת מעצר בתנאים שמנה בפרקים 6-7 לתסקיר המעצר.

8. ביום 21.5.2024, אחרי שהעורר והמשיבה הגישו לבית המשפט המחוזי טיעונים בכתב, התקיים דיון במסגרתו חלק העורר על קיומן של ראיות לכאורה. ביום 23.5.2024 נתן בית המשפט את ההחלטה העומדת במוקד הערר דנן, בה החליט כי קיימות ראיות לכאורה שמאמתות את המיוחס לעורר בכתב האישום. באשר לטענת העורר כי הודאתו ניתנה אחרי שהופעלו כלפיו אלימות קשה ואמצעים פסולים נוספים - החליט בית המשפט כי בהתאם לפסיקה, טענות הנוגעות לקבילות ראיות ומשקלן תתבררנה במסגרת ההליך העיקרי. באשר לטענת העורר כי המטען שהכין אינו בגדר "נשק" כהגדרתו בסעיף 144(ג) לחוק העונשין - קבע בית המשפט כי נוכח הראיות אשר מצביעות על פיצוץ המטען ועל הנזק שנגרם בעקבותיו לרכבת ולאוזנו של נהגה - מדובר בנשק. באשר לטענת העורר כי מטרת מעשיו הייתה לסייע לחבריו שנעצרו, ולא לבצע פיגוע טרור - נקבע כי הדבר ממילא אינו מוציא את מעשיו של העורר מגדר מעשה טרור.

בית המשפט המחוזי נתן את דעתו לגילו הצעיר של העורר ולתסקיר ששירות המבחן לנוער הגיש בעניינו, אשר המליץ על העמדת חלופת מעצר לעורר. ואולם, לנוכח המסוכנות המופלגת של העורר אשר נלמדת ממעשיו; נחישות העורר לפגוע בביטחון המדינה ובאזרחיה מתוך מניע לאומני קיצוני; העובדה שחומר הראיות העלה כי העורר עשה את אשר עשה בזמן שהתנהל נגדו משפט פלילי אחר בגין מעשי תקיפה ממניע גזעני - נקבע כי שום חלופת מעצר לא תסכון. בית המשפט החליט אפוא לעצור את העורר עד לסיום ההליך העיקרי; ומכאן הערר.

טענות הצדדים

9. במסגרת הדיון בערר, בעלי הדין פרשו לפניי - בכתובים ובעל-פה - שורה ארוכה של טענות. לאחר מכן, קיבל העורר את המלצתי למקד את עררו על חלופת מעצר על רקע היותו קטין שטרם מלאו לו 15 שנה, תוך שמירת כל יתר טענותיו להליך העיקרי ולהליכים אחרים. בעקבות כך, טען העורר לשחרורו לחלופת מעצר בדמות מעצרו בפיקוח אלקטרוני בעיר טייבה, אשר הוצעה מטעמו והומלצה על ידי שירות המבחן, והמדינה השיבה לדבריו.

10. העורר טוען כי בית המשפט המחוזי לא ייחס משקל ראוי לתסקיר ולהמלצת שירות המבחן. לטענת העורר, חלופת המעצר המוצעת, אשר מרוחקת ממקום האירועים מושא כתב האישום ואשר כוללת פיקוח אלקטרוני והשגחה צמודה של הוריו - יש בה כדי לאיין את המסוכנות המיוחסת לו. זאת במיוחד לנוכח גילו הצעיר, החוויה הקשה שחווה במעצרו, והמלצת שירות המבחן לשחררו לחלופה. העורר מוסיף וטוען כי מעצרו עד תום ההליכים אינו מוצדק בהשוואה לשורה של החלטות, שחלקן ניתנו על ידי בית משפט זה וצוטטו בעררו, אשר מתייחסות לעצורים - קטינים ובגירים כאחד - שנעצרו בגין אירועים ביטחוניים, חלקם חמורים יותר מהאירועים מושא כתב האישום, בהן בחנו בתי המשפט, בכובד ראש, חלופות מעצר. כמו כן הפנה אותי העורר להחלטות שניתנו בעניין מעצרו של שותפיו הנאשמים, בהן נקבעו חלופות מעצר כדלקמן: ביום 9.5.2024, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של ג.א. בפיקוח

אלקטרוני בשכונת בית חנינא בירושלים; ביום 23.5.2024, הורה בית המשפט המחוזי על בדיקת האפשרות לעצור מ.ע. בפיקוח אלקטרוני בשכונת שועאפט בירושלים; ביום 26.5.2024, קבע בית המשפט המחוזי כי קיימת חולשה בראיות המפלילות את נ.א. והורה על שחרורו למעצר-בית אצל הוריו בשכונת בית חנינא בירושלים.

11. מנגד, סומכת המדינה את ידיה על החלטתו של בית המשפט המחוזי ועל טעמיה בכל הקשור למסוכנות המופלגת שנשקפת מהעורר לציבור. במסגרת זו, מדגישה המדינה את יכולתו של העורר לחבר מטעני חבלה, חרף גילו הצעיר. המדינה סבורה כי מסוכנות מעין זו ניתן לאיין רק מאחורי סורג ובריח.

דין והכרעה

12. לאחר שקילת טענות הצדדים ועיון בתסקיר ששירות המבחן לנוער הכין בעניינו של העורר, הגעתי למסקנה כי דין הערר להתקבל, בכפוף למספר תנאים מגבילים שאקבע.

13. פשיטא הוא, כי אילו עמד לפני עורר שהגיע לגיל הבגרות, מן הדין היה לעצרו עד תום ההליכים בלי שום התלבטות או היסוס. זאת, לנוכח המסוכנות אשר נשקפת ממעשיו ולאור חזקת המסוכנות, שבהתקיימותה ניתן להעדיף חלופה למעצר מאחורי סורג ובריח מטעמים מיוחדים בלבד (ראו: בש"פ 250/21 מדינת ישראל נ' פרוך, פסקה 19 (31.1.2021); בש"פ 248/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 20-26 (2.2.2020); בש"פ 1230/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (3.3.2020)), שבמקרה דנן אינם בנמצא.

אולם, העורר שניצב לפני הוא קטין (יליד סוף יוני 2009) שטרם מלאו לו 15 שנים, ודינם של קטינים שונה בתכלית.

14. דין זה סוכם והוסבר על ידי בבש"פ 3313/19 מדינת ישראל נ' פלוני (19.5.2019) (להלן: בש"פ 3313/19) - מקרה מזעזע בו דובר בקטין יהודי שארב, יחד עם שותפיו לעבירה, לרכב פלסטיני ויידה, בעוצמה רבה, אבן גדולה לעבר שמשות הקדמית של רכב פלסטיני חולף. אבן זו פגעה בחלקה העליון הימני של שמשות הרכב, ניפצה אותה, חדרה לרכב, פגעה בעוצמה רבה בראשה של הנהגת והביאה למותה - כל זה לעיני בעלה ובתה. עובדות אלו של כתב האישום אומתו כדבעי בראיות לכאורה, כמו גם טענת המדינה שהקטין פעל מתוך מניע לאומני ושנאה כלפי תושבים פלסטיניים. על רקע המסוכנות המופלגת שנשקפה מהקטין, ביקשתני המדינה כי אורה על מעצרו מאחורי סורג ובריח עד אשר יסתיים משפטו בגין הריגת הנהגת. לא נתתי למדינה את מבוקשה וקבעתי כי הקטין יעצר בפיקוח אלקטרוני בבית סבו סבתו. זאת, לנוכח הציווי הברור של המחוקק כי אין לעצור נאשם קטין עד תום משפטו, ובכלל, אלא במקרים חריגים ובאין אפשרות מעשית אחרת לאיין או, למצער, למזער את מסוכנותו (כאמור בסעיפים 10 ו-10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק

הנוער)).

סעיף 10א לחוק הנוער הוא החשוב לענייננו, ועל כן אצטטו כלשונו:

"לא יוחלט על מעצרו של קטין אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו פחותה, והמעצר יהיה לפרק הזמן הקצר ביותר הנדרש לשם השגת המטרה כאמור; בקבלת החלטה על מעצרו של קטין, יובאו בחשבון גילו והשפעת המעצר על שלומו הגופני והנפשי ועל התפתחותו".

15. ציווי ברור זה מאפיל על הכעס והסלידה שקשה לא לחוש כלפי המעשים הנפשעים שלכאורה בוצעו על ידי המשיב בבש"פ 3313/19, מזה, ועל ידי העורר דכאן וחבורתו, מזה. אולם, כעסים וסלידה לחוד, והדין לחוד. החלטה שיפוטית צריכה להתבסס על הדין כהלכתו, ולא על רגשות כדוגמת סלידה, כעסים או, לחלופין, אהדה. דיננו אומר שנאשם קטין לא יעצר אלא במקרי קצה בהם אין כל אפשרות למזער את מסוכנותו - וכך ייעשה.

16. ואלה היו עיקרי החלטתי בבש"פ 3313/19:

"ליבי עם המתלונן ומשפחתו. כל אדם שמעמיד את קדושת החיים בראש סולם ערכיו לא יכול שלא להזדעזע מהמעשה החייתי וחסר-הרחמים שקיפח את חייה של המנוחה בדמי ימיה. האם כסדום היינו ולעמורה דמינו? מניין באה השנאה היוקדת שהניעה את המעשה האיום ואת היד הנפשעת שזרקה אבן על ראשה של אישה צעירה, רעיה ואם, רק בשל היותה ערביה פלסטינית, ועל ידי כך הרסה משפחה שלמה?"

לצד הזדהות עם קורבנות הפשע הנורא, רגשות ומחשבות אלה מזינים את הדרישה לעשייה מיידית של צדק ולמיצוי-דין מהיר והחלטי עם שונא-האדם שביצע את המעשה הנפשע. מעשה זה לא רק הפר את דיני העונשין: הוא סדק את יסוד קיומנו כחברה מוסרית. משכך, חובה עלינו לתקן את הסדק; והתיקון הדרוש לא ייעשה עד אשר יינתן פסק דין שירשיע ויעניש את העבריין ועל ידי כך יאמר לקורבנות המעשה הנפשע - בשם החברה כולה - כי זעקתם היא זעקתנו.

ברם, צדק מהיר הוא דבר והיפוכו. הנאשם טוען כי היד הנפשעת שזרקה את האבן על כלי הרכב בו נסעה המנוחה איננה שייכת לו. לנוכח כפירה זו בעובדות כתב-האישום וחזקת החפות, לה זכאי הנאשם, מערכת המשפט חייבת לקיים הליך משפטי. באומרי "הליך משפטי", כוונתי להליך משפטי ממצה והוגן אשר מתקיים לפי הכללים שקבע הדין. כללים אלה קובעים כי הנאשם לא יימצא חייב בדינו אלא לאחר הוכחת אשמתו מעבר לכל ספק סביר (ראו סעיף 34כב לחוק העונשין). עוד מורים לנו הכללים כי באין נסיבות מיוחדות, הליכי משפטו של קטין יתקיימו בדלתיים סגורות (ראו סעיף 9

לחוק הנוער). מסיבה זו, קיימתי את הדיון בעררים בדלתיים סגורות. כמו כן אומרים לנו הכללים כי מעצרו של נאשם קטין מאחורי סורג ובריא הוא דבר חריג שבחריגים (ראו סעיפים 10 ו-10א לחוק הנוער) - כלל אשר חל ביתר שאת בהליך שעניינו מעצר עד תום ההליכים (ראו בש"פ 2768/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (19.4.2010); בש"פ 5375/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (17.7.2012); ובש"פ 8127/12 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (18.11.2012)).

הרציונל שמאחורי הכלל האחרון הוסבר היטב על ידי פרופ' רינת קיטאי סנג'רו בספרה על חוק המעצרים:

"הגישה המקובלת אצלנו סבורה כי הפגיעה בקטין בשל שלילת חירותו רבה יותר בהשוואה לבגיר. הניתוק מהמשפחה ומהסביבה קשה במיוחד לקטין, שאינו מנהל אורח חיים עצמאי ותלוי במשפחתו לסיפוק צרכיו הבסיסיים ולהתפתחותו התקינה. קטינים חלשים יותר מבחינה נפשית, ובשלותם הרגשית פחותה. הם זקוקים להגנה מוגברת לעומת בגירים בשל יכולתם המופחתת לגבש תודעה עצמית, לקבל החלטות ולהגן על עצמם. לגבי קטין במיוחד תנאי מעצר ובית-כלא יש בהם כדי לגרום להלם ולזעזוע נפשיים חמורים. כמו כן, מעצר מנתק קטין ממסגרת בית הספר ופוגע בלימודיו. הוא עלול לדרדר קטין לעבריינות. הפגיעות הנפשיות והפיזיות שלהן קטין חשוף במהלך המעצר הינן קשות יותר. ישנה חשיבות מיוחדת להימנע מהכתמת קטין כעבריין באמצעות מעצר, להימנע מחשיפתו לעבריינים ולאלימות בבית המעצר, וכן למנוע ממנו את ההלם והנזק הנפשי היכול להתהוות כתוצאה מהמעצר" (ראו רינת קיטאי סנג'רו המעצר: שלילת החירות טרם הכרעת הדין 240-241 (התשע"א) (ציטוטים הושמטו - א.ש.).

כלל זה קובע, הלכה למעשה, כי מעצרו של קטין מאחורי סורג ובריא עד לסיום משפטו איננו מתאפשר אלא כמוצא אחרון ובאין אפשרות אחרת להבטיח את שלום הציבור ואת תקינותו של ההליך הפלילי (ראו דבריו של השופט ח' מלצר (כתוארו אז) בבש"פ 2347/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 18-20 וכן פסקה 22 ("חוק המעצרים כולל [...] באופן מפורש את קטינותו של נאשם כ"טעמים מיוחדים", המאפשרים מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, וזאת גם לגבי עבירות, אשר יש לגביהן חזקת מסוכנות"); כמו כן ראו החלטה בבש"פ 3444/15 פלוני נ' מדינת ישראל (31.5.2015) (בגדרה, קטין שסיכן חיי אדם על ידי השלכת בקבוק תבערה לעבר נהג שנסע ברכבו שוחרר ממעצר מאחורי סורג ובריא למעצר-בית תחת פיקוח אלקטרוני בשל קטינותו). " (ראו: בש"פ 3313/19, פסקאות 11-15; כמו כן ראו: בש"פ 5056/19 פלוני נ' מדינת ישראל (5.8.2019), החלטה במסגרתה נקבע כי מן הדין לחפש ולבחון חלופה למעצרו של קטין המואשם ברצח).

17. במקרה שלפניי, הסיכון המשמעותי העיקרי שנשקף מהעורר נובע מיכולתו ומרצונו לחבר מטעני חבלה. סיכון זה לא יוכל להתממש בין כותלי הכלא, אך יכול שיתממש אם העורר יהא עצור בפיקוח אלקטרוני בדירה בעיר טייבה, כפי שטוענת המדינה. בית המשפט המחוזי סבר כי סיכון זה, כמו גם

סיכונים אחרים הנשקפים מהעורר, ניתן לאיין רק באמצעות מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח.

18. אני סבור אחרת, כפי שסבר גם שירות המבחן לנוער בתסקיר המעצר. מבלי להקל ראש בסיכון הביטחוני החמור אשר נשקף מהעורר, סבורני כי ניתן יהיה למזער סיכון זה אם נשנן וניישם את הכלל לפיו "תכליתו של מעצר-בית היא לא להחליף מעצר בבית, אלא להפוך את הבית למעצר" (ראו: בש"פ 5743/21 מדינת ישראל נ' זדורוב, פסקה 48 (26.8.2021) (ההדגשה במקור - א.ש.)). ברמה הקונקרטי: סבורני כי אם נקבע כי הדירה בטיבה תהיה סגורה למבקרים מכל סוג ונקיה מחומרים העשויים לשמש להרכבת מטעני חבלה; כי לא ימצא בה איש זולת העורר, מפקחיו ובעלי הדירה שדרים בה דרך קבע; כי העורר לא יקבל שום חלון להתאווררות; וכי דרישות אלו, לצד התנאים המגבילים הנוספים שייקבעו, תהיינה מגובות בבטוחה כספית משמעותית - נוכל למזער את המסוכנות הנשקפת מהעורר.

19. זאת ועוד: ספק בעיניי כי מסוכנותו של העורר תקהה בעקבות שליחתו לבית המעצר. שהותו של קטין בן 15 ב"אוניברסיטה של החיים" אשר מתנהלת באגף העצורים והאסירים הביטחוניים בכלא עלולה להעצים את מסוכנותו ולהעמיד בפנינו - בצאתו מן הכלא - עברייני ביטחוני מסוכן בעל יכולות חדשות ומניעים לאומניים מושרשים. מסיבה זו, שיקום וחינוך עדיפים, ככלל, במקרה של קטינים, על פני השמתם בבית המעצר ובבתי הכלא. כך הוא בעיניי המחוקק בחוק הנוער, שאת דברו חובה עלינו לקיים בזמנים של שלום ובזמני מלחמה, בהתעלם מרגשות כגון כעס וסלידה.

20. אשר על כן, אני מקבל את הערר ומורה כי העורר יועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני אשר ינוהל בדירה בעיר טיבה עליה הומלץ בפרקים 6-7 לתסקיר המעצר (להלן: הדירה) - וזאת, בתנאים כדלקמן, ללא הקלות וללא יוצאים מן הכלל:

• משך המעצר: עד לסיום ההליך העיקרי.

• העורר יהא נתון במעצר-בית מלא, ללא חלונות התאווררות.

• פיקוח על העורר באמצעות מפקחיו עליהם הומלץ בפרקים 6-7 לתסקיר המעצר, (להלן: המפקחים), יתקיים 7 ימים בשבוע ו-24 שעות ביממה.

• הדירה תהיה סגורה למבקרים, ולא ימצא בה שום אדם זולת העורר, מפקחיו ובעלי הדירה הדרים בה דרך קבע.

• בשטח הדירה לא ימצאו צינורות ריקים העשויים ממתכת או מפלסטיק וכלי קיבול חלולים אחרים העשויים מחומרים דומים, לא כולל צינורות להולכת מים, חשמל או גז המחברים לדירה ולמתקניה; ולא ימצאו בשטח הדירה דשנים כימיים וחומרים כימיים דומים, חומצות וחומרים נפיצים, לרבות חומרים פירוטכניים מכל סוג.

· בסביבת העורר לא יימצא נשק חם או קר מכל סוג.

· בכפוף לאמור להלן, העורר יוכל לצאת מהדירה, בליווי שני מפקחים לפחות, למטרה אחת בלבד: דיונים שיתקיימו בעניינו בבתי המשפט, ורק למטרה זו.

· בליווי שני מפקחים לפחות, העורר יוכל לצאת מהדירה כדי למלא צרכים רפואיים שאושרו מראש על ידי בית המשפט המחוזי ירושלים. כמו כן יוכל העורר לצאת מהדירה, בליווי שני מפקחים לפחות, כדי למלא צרכים רפואיים מצילי חיים שדבר קיומם יאומת בכתב על ידי רופא של מגן דוד אדום או של חדר מיון בבית חולים ישראלי.

· העורר לא ייצור קשר עם כל אדם שאמור להעיד במסגרת ההליך עיקרי.

· העורר יפקיד כל דרכון ו/או תעודת מעבר שברשותו בבית המשפט המחוזי ירושלים, ויציאתו מישראל וכן יציאה לשטחי רש"פ תהא אסורה.

· העורר יפקיד בבית המשפט המחוזי ירושלים הפקדה כספית בסך של 30,000 ש"ח במזומנים. הפקדה זו תחולט על ידי המדינה אם העורר או אחד ממפקחיו יפר את אחת הדרישות דלעיל ו/או אחד מתנאי השחרור בערובה אשר נקבעו בסעיף 48 לחוק המעצרים.

· המפקחים יפקידו בבית המשפט המחוזי ירושלים כתב ערבות על סך של 60,000 ש"ח. ערבות זו תחולט על ידי המדינה אם העורר או אחד ממפקחיו יפר את אחת הדרישות דלעיל ו/או אחד מתנאי השחרור בערובה אשר נקבעו בסעיף 48 לחוק המעצרים. הוראה זו תיכתב בכתב הערבות.

· העורר ישוחרר מבית המעצר ויועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני בדירה אחרי הפקדת הביטחונות האמורים, ובכפוף לאישור היחידה לפיקוח אלקטרוני.

· ניתן בזה צו פיקוח מעצר לתקופה של חצי שנה מהיום. דרכי יישומו של הצו תיקבענה על ידי בית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, ג' בסיון התשפ"ד (9.6.2024).

ש ו פ ט